

EXTRAS DIN PROIECTUL DE STRATEGIE NAȚIONALĂ AL FRANȚEI PRIVIND REDUCEREA EMISIILOR DE CARBON

iv. SECTORUL PĂDURE-LEMN

A. Stare de fapt și provocări

Specificul sectorului

- Pădurea franceză ocupă aproape 26 Mha, inclusiv 9 Mha peste mări (8 Mha în Guyana) și 17 Mha în Franța continentală sau 31% din suprafața țării.
- Pădurea este , după „minimul pădurii” atins la începutul secolului al XIX-lea într-o dinamică a creșterii suprafeței (trecând de la 7 Mha în 1800 la 16 Mha în 2014) și cu o creștere a stocului de masă lemnoasă pe picior. Această extensie este realizată în principal prin preluarea terenurilor fără uz agricol, în special în munți și în arcul Mediteranean.
- Pădurea este în principal de foioase (două treimi, pentru o treime din conifere), private (75% din suprafață), restul aparținând statului (pădure proprietate publică a statului și comunităților) și proprietăți fragmentate (3,5 milioane de proprietari, dintre care 377.000 dețin 75%).
- În timp ce adăpostește o biodiversitate obișnuită sau remarcabilă în funcție de caz, pădurile franceze joacă un rol crucial în asigurarea calității apei și în regularea riscurilor naturale. Pădurile franceze oferă, de asemenea, societății o mare diversitate de materiale și produse alimentare și permit dezvoltarea activităților de promenadă, agrement și turism. Sectorul forestier angajează direct și indirect în jur de 425.000 de persoane, în special în zonele rurale.
- Pădurea are particularitatea de a putea prelua CO₂ din atmosferă prin intermediul fotosintezei. Biomasa din pădure constituie apoi un stoc sau un rezervor de carbon. Când acest stoc de carbon crește, vorbim despre rezervoarele de carbon. Rezervoarele de carbon sunt o rezultată între creșterea biologică netă (sau a “pompei de carbon”, care măsoară productivitatea pădurilor) și recolta de lemn. În recolta de lemn se distinge între volumul valorificat (ceea ce iese de fapt din pădure) și pierderi de exploatare rămase în pădure. Pierderile exploatațiilor se alătură părții de lemn mort și duce la emisii amânate, fără efect imediat asupra rezervei de carbon.
- În perioada 2007-2015, în timp ce creșterea biologică netă a pădurii exclusiv mortalitatea anuală naturală este în jur de 125 Mm³ (lemn total) pe an, recolta media anuală este în jur de 70 Mm³ sau un indice de recoltare puțin peste 55%. Din acest volum recoltat, în jur de 38 Mm³ sunt vândute, restul fiind pierderi operaționale și recoltare în afara circuitelor comerciale.
- Sectorul pădurii-lemn-biomasă contribuie la atenuarea schimbărilor climatice prin patru pârghii:
  - sechestrare de carbon și depozitare în păduri (corespunzând în 2017 la 11,4% emisiile anuale de gaze cu efect de seră) și
  - stocarea carbonului în produsele din lemn;

- substituția amprenteii de carbon echivalente dacă s-ar folosi alte materiale decât lemnul, deci reducerea echivalentă de emisii;
- înlocuirea energiei- reducerea echivalentă de emisii.
- La nivel internațional, Acordul de la Paris prevede că părțile ar trebui să ia măsuri pentru conservarea și, dacă este necesar, consolidarea rezervoarelor de gaze efect de seră înmagazinate în ecosistemele terestre, în special la nivelul pădurilor (articolul 5.1).
- O altă particularitate a sectorului este amprenta sa într-un orizont de timp deosebit de lung. Ciclurile de producție pot depăși scara secolului astfel încât alegerile silvice actuale și, în special, alegerea speciilor, trebuie să țină seama și să ia în considerare proiecțiile climatice peste un secol. Prin urmare, este necesar să combine acțiuni de atenuare, adaptare la schimbările climatice și management al atenuării riscurilor (secetă, incendii, atacuri fitosanitare, furtuni etc.).

Situația de peste mări

Dacă rolul exact al pădurilor din străinătate în ceea ce privește absorbția de carbon este în continuare subiect a incertitudinilor, inventarul stocurilor de emisii se bazează pe presupunerea considerată prudentă că creșterea compensează doar mortalitatea și înlăturarea. Sectorul “păduri de peste mări” este, prin urmare, considerat a fi neutru din pentru bilanțul de carbon, orice îndepărtare sau eliminare naturală a copacilor fiind compensată pe deplin de creșterea altora copaci.

Prin urmare, sunt necesare clarificări legate de evoluțiile care pot genera emisii în transformarea pădurii într-o altă utilizare a terenului care stochează mai puțin carbon. Emisiile totale sunt determinate în mare măsură de bilanțul Guyana, pădurea din Guyana reprezentând majoritatea terenurilor forestiere din străinătate cu mai mult de 8 Mha față de puțin mai mult de 200.000 ha pentru Insulele Reunion, Guadelupa, Martinica și Mayotte combinate.

Este o pădure primară, bogată în biodiversitate, care conține un stoc semnificativ de carbon (de ordinul 1000 tCO₂eq / ha depozitat). Prin urmare, gestionarea pădurilor din Guyana trebuie să împace imperatiile de dezvoltare și conservare a pădurii primare. Potențialul de dezvoltare al sectorului lemnului este semnificativ (recolta actuală este scăzută și industria de prelucrare embrionară). În prezent pădurea este administrată conform unui management cu impact redus: 5 tulpini la hectar la un ciclu de 65 de ani, cu aproximativ 5.000 ha exploatate în fiecare an.

Însă, până în prezent, controlul defrișării terenurilor a fost o problemă majoră. Această defrișare este un proces multifactorial: la acest proces contribuie urbanizarea, dezvoltarea agricolă, minerit ilegal de aur și minerit industrial de aur. Defrișarea terenurilor reprezintă 3.000 ha / an (0,0375% din teritoriu), cu ponderi destinate agriculturii (60%), infrastructurii (15%) și exploatarea ilegală de aur (25%). Demografia Guyanei este foarte dinamică, există o dorință politică puternică și comună pentru accelerarea dezvoltării economice a teritoriului, în special a agriculturii, care vizează în final autosuficiența alimentară, Guyana fiind acoperită în proporție de 96% de păduri, această dezvoltare agricolă nu se poate face fără anumite defrișări. Aceasta este explicați pentru faptul că, sectorul funciar din Guyana în ansamblu, inclusiv pădurea, este un emițător net (puțin peste 3,5 Mt CO₂eq în 2017).

Particularitățile geografice și climatice ale fiecărui teritoriu au un impact major în domeniul pădurilor. În fiecare teritoriu, politica de atenuare a schimbărilor climatice impune ca cea mai bună

alternativă păstrarea ecosistemele care sechestrează carbonul și lupta împotriva degradării lor. Politicile de amenajare a teritoriului sunt cruciale aici pentru a stăpâni artificializarea soluri. Conservarea acestor ecosisteme trebuie gândită într-o manieră adaptată efectelor schimbările climatice. Caracterul primar al pădurii guyanese trebuie luat în considerare: provocările conservării biodiversității necesită asigurarea durabilității ecosistemelor actuale, fără înlocuirea masivă cu alte sisteme forestiere. Lupta împotriva defrișărilor ilegale în Guyana (aproximativ 800 ha / an) este, de asemenea, o prioritate.

Contribuția sectorului forestier-lemn la neutralitatea carbonului

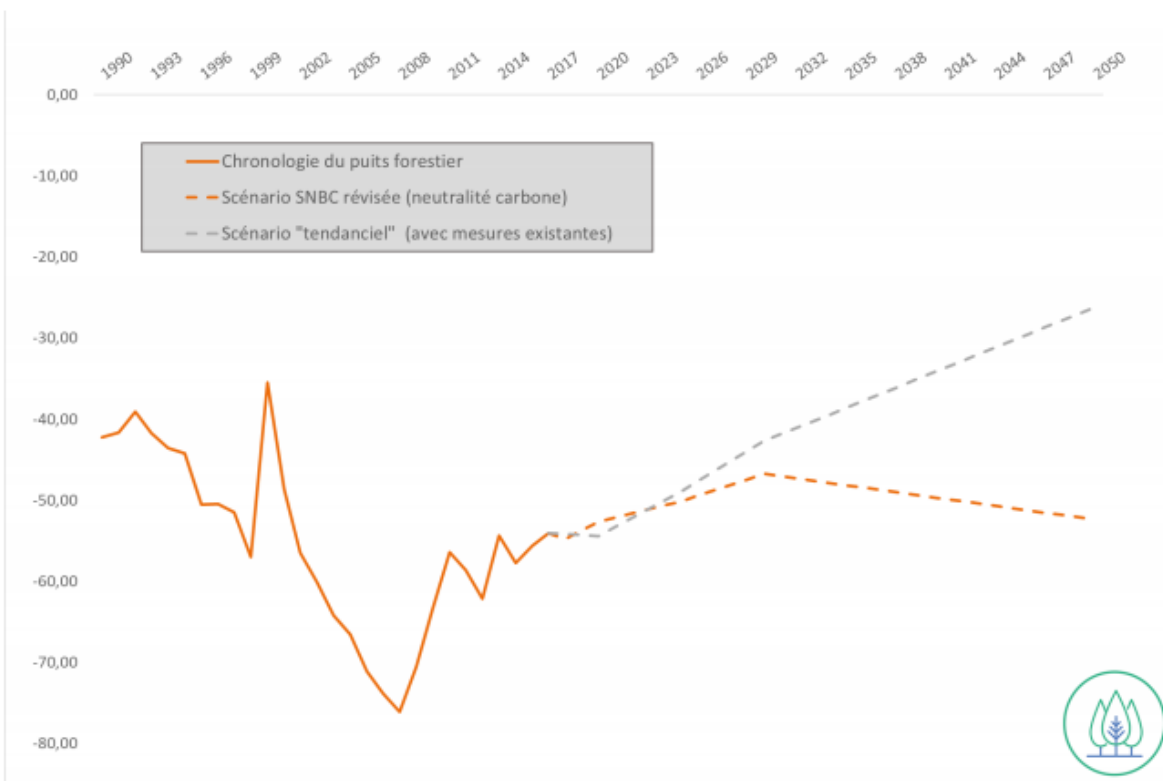
Sectorul lemnului forestier este un sector strategic pentru neutralitatea carbonului până în 2050, pentru că răspunde acestor două nevoi:

- să furnizeze economiei energie și produse bazate pe bio-resurse regenerabile;
- contribuie puternic la menținerea rezervorului de carbon din sectorul terestru, inclusiv prin sechestrarea carbonului în păduri și produse din lemn.

B. Strategie (orizontul 2050 și nu numai)

- SNBC este articulată cu toate strategiile și programele majore care încadrează gestionarea durabilă a pădurilor (a se vedea anexa 6. Complementele la capitolul păduri), în special Programul național de pădure și lemn care specifică politica pentru perioada 2016-2026 și care prevede o creștere treptată a producția de lemn comercializată pentru a atinge un plus de 12 Mm³ pe an până în 2026.
- Componenta lemn-pădure a SNBC este descrisă aici într-un mod foarte sintetic. Clarificări pentru implementarea acestei strategii sunt prezentate în anexă.
- Din punct de vedere climatic, obiectivul este atât adaptarea pădurii la schimbările climatice cât și optimizarea atenuării schimbărilor climatice (cu scopul de a realiza neutralitatea carbonului până în 2050) ținând cont pe cât posibil de efectele pe termen scurt, mediu și lung. Pentru aceasta este necesară îmbunătățirea și consolidarea acumulării de biomasă - „pompei de carbon” în amonte, creșterea recoltei de lemn și maximizarea efectelor de depozitare și înlocuire în aval. Astfel, obiectivul este, în final, să consolideze importanța rezervorului de carbon asociat cu produsele din lemn, care să se reînnoiască mai puțin puternic pe rezervorul pădurii dar într-un mod mai sigur, pădurile fiind mai bine gestionate și mai puțin vulnerabile la schimbările climatice.
- Acest lucru implică în special un management dinamic și durabil, în special al pădurii sectorul privat, care poate fi obținut numai prin consolidarea cererii (în special pentru lemn tare) și cadrul stimulat.
- Aceste politici fac parte din Programul Național Pădure-Lemn. Ele se integrează obiectivului general pentru sector de a garanta și consolida gestionarea durabilă și multifuncțională a pădurii, în special păstrarea biodiversității, solurilor, resurselor de apă, peisaje, protecție împotriva riscurilor naturale, așteptărilor cetățenilor, precum și căutarea creării valorii economice și a ocupării forței de muncă.

Istoria și proiecția rezervorului de carbon din sectorul forestier (ecosisteme pădure și produse din lemn) între 1990 și 2050 (în MtCO₂eq)

Surse: inventarul CITEPA din martie 2019 în format UNFCCC și în cadrul Planului Climatic Kyoto; scenariu AME și AMS 2018

Orientarea F 1: în amonte, asigură în timp conservarea și consolidarea rezervelor și stocuri de carbon în sectorul pădure-lemn, precum și rezistența lor la stresul climatic.

- Îmbunătățirea acumulării de biomasă, „pompei de carbon” și reducerea riscului de deteriorare din cauza pericolelor naturale (furtuni, incendii, secete, atacuri fitosanitare etc.), prin management îmbunătățirea silviculturii vizând în special adaptarea pădurilor la schimbările climatice. Managementul silvicultural trebuie să urmărească și păstrarea stocurilor de carbon din solul pădurii. Lucrări de cercetare și dezvoltare sunt necesare în acest domeniu.
- Dezvoltarea împăduririi, luând în considerare provocările ecologice ale terenului nou împădurit (păstrarea biodiversității, aspecte peisagistice, etc.).
- Păstrați suprafețele forestiere prin reducerea defrișărilor.
- Îmbunătățirea observării și monitorizării statistice a conținutului de carbon al solurilor forestiere.

Orientarea F 2: maximizarea efectelor de substituție și stocarea carbonului în produse din lemn, bazată pe jocul cererii și ofertei

- Recoltarea a mai mult lemn (creșterea volumului de lemn comercializat cu 12 Mm³ până în anul 2026 și continuarea creșterii ulterioare cu + 0,8 Mm³ pe an până în anul 2036), în special prin stimulente de gestionare și mobilizarea lemnului, asigurând în același timp conservarea biodiversității (pentru aducere aminte, scenariul de referință prevede producerea unui volum de produse din lemn triplat între 2015 și 2050).
- prioritizarea utilizării lemnului în produse cu o durată de viață mai lungă și cu un potențial de substituție ridicată (utilizarea crescută a lemnului în construcții). Dezvoltarea eco-proiectării clădirilor din lemn.
- îmbunătățirea amprente de carbon în utilizarea resurselor de lemn (îmbunătățirea eficienței energetice în utilizarea resursei de lemn și a amprente de carbon pentru produsele din lemn).
- Dezvoltarea reutilizării, reciclării și valorificării energetice a produselor din lemn la sfârșitul vieții.

Orientare F 3: evaluarea punerii în aplicare a politicilor propuse și ajustarea lor în consecință, pentru a garanta obținerea de rezultator și co-beneficiilor așteptate

- Urmăriți parteneriatul de evaluare „Itinerar”, lansat în 2019, pentru monitorizare și controlul efectelor economice, de mediu și sociale ale creșterea exploatării. Asocierea strânsă a sectorul pădure-lemn și Platformei Biodiversitate pentru Pădure (PBF) pentru monitorizarea sa.

Punctul de vigilență

- Asigurați-vă că recuperarea de energie a produselor din lemn ia în considerare probleme de calitate a aerului.

C. Monitorizare și indicatori

Indicatori pilot de orientare F 1

- Creștere biologică netă exclusiv mortalitatea (IGN)
- Suprafețe supuse procedurilor de planificare a managementului (PNFB 11)
- Suprafețele împădurite (diferențierea dintre originea forestieră a terenurilor și cea ne-forestieră)
- Zona defrișată în Franța continentală, zona defrișată în teritoriile de peste mări (PNFB 31)

Indicatori pilot de orientare F 2

- Recoltare comercializată (PNFB 1)
- Ponderea recoltelor naționale valorificate în produsele de construcție.
- Eficiența energetică medie a centralelor de biomasă (proiecte de energie termică bazată pe biomasă, Comisia de reglementare a energiei)
- Distribuția nivelurilor de performanță ale aparatelor energetice bazate pe lemn utilizate degospodării.

- Volumul deșeurilor de lemn recuperate din depozitul de deșeuri, arzând în aer liber, export pentru recuperarea materialelor sau a energiei prin planul deșeurilor de lemn al Comitetului strategic al Comisiei pentru industria lemnului.

Indicatorul pilot de orientare F 3

- Indicatori suplimentari care trebuie definiți ca parte a lucrărilor de evaluare continuă

Indicatori de rezultat

- Contribuția transversală a sectorului pădure-lemn la atenuare schimbărilor climatice, bilanț GHG (creșterea netă, sechestrare și efect de substituție)
- Cronologia rezervorului de carbon

Indicatori de context, cu privire la gestionarea durabilă și multifuncțională a pădurilor

- Evoluția claselor de vârstă cu buștean pentru cherestea/furnir (IGD 1.3)
- Evoluția populațiilor de păsări forestiere (ONB)
- Evoluția volumului de lemn mort la hectar (IGD)
- Proporția oamenilor care merg în pădure cel puțin o dată pe lună (PNFB 20)
- Ocuparea forței de muncă în sectorul pădure-lemn (PNFB 15)